

Antarktika'daki Buz Şelfleri Hızla Eriyor

Antarktika kıtasına bağlı buz şelflerindeki hızlı parçalanmanın, yerel iklimdeki bir ısınmadan ve buna bağlı olarak da Güney Okyanusu'nun yüzey sularının ısınmasından kaynaklandığı açıklandı. Antarktika'nın kuzeyindeki yarımada çevreleyen buz şelfleri 1980 yılından bu

yana her yıl ortalama 300 kilometrekare geriliyor. Bu ağır gerileme süreci içinde iki kez dramatik olaylar yaşanmış ve 1995 ve 2002 yıllarında muazzam şelf kütleleri çökerek ana kütlede ayrılmışlardı. Larsen-A ve Larsen-B diye adlandırılan ve biri 2000, ötekiyse 3250 kilometre kare genişliğindeki bu dev kütleler birkaç hafta içinde parçalanarak dağılmışlardı. İngiliz ve Arjantinli kutup araştırmacıları şimdi de dokuz yıldır

izlemekte oldukları Larsen-C adlı son şelf parçasının da ısınan yüzey sularıyla alttan alta erimekte olduğunu ve 100 yıl içinde onun da kopacak kadar incelmeye olacağını belirtiyorlar. Kopan şelf parçaları hızla aysberglere bölünüyor ve bunlar da kuzeye doğru yol aldıkça görece sıcak okyanus suları içinde eriyor ve deniz seviyelerinde görülen yükselişe katkıda bulunuyorlar.

Science 31 Ekim 2003

Larsen-B şelfinden kopan masa biçimli aysbergler

Kaç Yüz Bin Ton Bitki Yaktınız?

Massachusetts Üniversitesi'nden yer ekoloğu Jeffrey Dukes'un hesaplarına göre arabanızdaki bir depo benzinde, 1000 ton eski bitkinin artıkları bulunuyor!.. Dukes eşiyile birlikte jiplerinde giderken birden aklına yaktıkları benzini kaynağına, yani eski jeolojik zamanlarda okyanuslarda yaşayan fitoplanktonlara kadar izleme düşüncesi gelmiş ve almış eline kâğıt-kalemi:

Ölen planktonların yalnızca %2'si okyanus dibine kadar inebiliyor ve burada binlerce metre kalınlığında oluşan tortul kayaların altına gömülüyor. Dünya'nın merkezinden gelen ısı, bu artıkları basınç altında pişiriyor ve %75'ini petrole dönüştürüyor. Bu petrol stokunun çok küçük bir bölümü, basınç etkisiyle yüzeye doğru yükseliyor ve kuyularda toplanıyor. İnsanlar da bu kuyulardaki petrolün yaklaşık dörtte birini yüzeye çekiyorlar.

Dukes, tüm bu aşamaları ve "fireleri" dikkate alarak hesapladığında, 16 hektarlık

bir arazinin toplam buğday üretimine eşit, 90 tonluk fitoplankton külesinden bir galon benzin elde edildiği anlaşılıyor. Hesap daha da derinleştirildiğinde daha çarpıcı bir gerçek ortaya çıkıyor: Gezegenimizin 400

yılda üretebileceği tüm yeşillik, yalnızca bir yıl içindeki fosil yakıt tüketimimizi bile karşılamıyor.

Science, 17 Ekim 2003

